

— у новоме саду у среду 31. октобра 1884.

ГОДИНА IX.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 47.

УРЕЂУЈЕ А. ХАДИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

ХАМЛЕТ.

Трагедија у 5 чинова, од Виљема Шекопира, с енглеског превео др. Лаза Костић.

(Паставак.)

ТРЕЋИ ЧИН.

Четврта појава.

Друга соба у двору. Долази Краљица и Полоније.

Полоније.

Он одмах долази. Нават'те на љ.;
реците му, много је његовог,
а ваша милост била му је штит
жестини му. А ја се скривам ту.
Молим вас, нагло на љ.

Хамлет.

(Изнутра.)

Мајко, мајко, мајко!

Краљица.

Не бојте се;
сакривајте се, чујем долази.

(Полоније се скрије.)

(Долази Хамлет.)

Хамлет.

Па шта је, мајко?

Краљица.

Хамлете, ти си љуто увредио твог оца.

Хамлет.

Мајко, ви сте љуто увредили муг оца.

Краљица.

Хајде, хајде; ти одговараш пустим језиком.

Хамлет.

Ид'те, ид'те; ви штате грешним језиком.

Краљица.

Но шта је то, Хамлете?

Хамлет.

Па шта је сад?

Краљица.

Јеси љ' ме заштитао?

Хамлет.

Крета ми, не;
жена сте девера вам, краљица;
и, — кам' да није тако! — мајка ми.

Краљица.

Е, онда нек'ти други говоре.

Хамлет.

Хајд', амо сед'те; не мичите се,
огледало док вам не наместим,
изнутра да се огледате сва.

Краљица.

Шта науми? Хоћеш да м' убијеш.
Ју, у помоћ!

Полоније.

(Иза позорнице.)

Хој, хој! Помоз'те, у помоћ!

Хамлет.

Зар пацов? Гле!

(Извуче мач.)

За дукат, мртав је.

(Забоде у ћилим.)

Полоније.

(Иза ћилима.)

О, уби ме!

(Падне и умре.)

Краљица.

Куку! Шта учини?

Хамлет.

Ја збила не знам. Је ли можда краљ?

(Подигне ћилим, па извуче Полонија.)

Краљица.

Да нагла дела, ох, да крвава.

Хамлет.

Крвав' је зар, но краља убити,
па брата му к'о љуба љубити.

Краљица.

К'о краља убити?

Хамлет.

То рекох, да.

(Полонију.)

Путуј, будало, нагла, наметна!

Ја миньах, да је боли; судбина:

Не ваља, видиш, преуслужан бит'. —
Не крш'те руку. Мир! па седите,
да скришм ерце вам, јер то ћу ја,
од крише грађе ако ј' створено;
ако га није клета навика
разуму здравом окаменила.

Краљица.

Шта ја учиних, те с' усуђујеш
горопадно ме гредит'?

Хамлете.

Учини,
што врећа милост, руши румен стид;
врлину варком зове; скита ђул
са лепог чела миља невиног,
на међе чир; од брачне заклетве
коцкарску, гради лаж: О! таки чин
што душу вади речи задатој,
што реч'ма може свете вере сласт.
Небеса горе стидом руменим,
селена крунина, лицем служденим,
разбољела се к'о пред страшни суд,
све мислећ' на тај чин.

Краљица.

Јој, какав чин,
Што тако риче, претек' цунгта гром?

Хамлете.

Гледајте ову слику, глете ту;
два образа, два брата рођена.
Гле, каква милост на тим већама:
Аиоло косом, челом сунти Див;
из очију му зазор, заповест;
к'о Меркур стасом, с неба сплавац'
на брег, што врхом небо целива;
сав облик, збиља, на сваки му уд
но један Бог је свој притисен' дар,
(да знаде свет, човек је прави то).
То беше муж ваш: ногледајте сад.
То јесте муж ваши; медњикав ка' влат
кужећи брата. Где су очи вам?
Нацустице планину дивну ту
рад гојна глиба. Где су очи? Ха?
Не рећте, љубав. Добу вашем је
стиниан већ крви хук, па мирује,
сад влада суд; па како може суд
од овог к овом? Свест имате бар,
мичете се; ал' заиста, та је свест
узета; нико тако није луд,
нит' мањиности дотле дође бе,
толико свести да не остане,
ту разлику да позна. Кој' вас враг
у слепом мину тако очини?
Без чувства очи, чувство не види,
без ока, руке, слух, без ичег юс, —
та делак чулу ком да беше здрав,
залутао не би тако.

О стиде! Где т' је румен? Пакле пуст',
kad мо'ши побунит' кости бабине,
врлина младих восак нек' ти је,
што рођен тони илам; ионинити срам,
гдегод навали жесток насртaj,
kad живо тако сам већ гори мраз,
а разум вољу подводи.

Краљица.

О, Хамлете?
Не збори више! окрећеш ми вид
у сред ми душе; видим прље ту
огрезле, црне, неиненериве.

Хамлете.

У трулом зноју живет' постеље
екухране гадом; сладит', парит' се
у гњезду ноганом; —

Краљица.

О, немој више, не!
Те речи су мом уху ножеви:
Не збори више, слатки Хамлете.

Хамлете.

Убица, нитков, роб, не вреди тај
ни по стотинка првог мужа вам.
Срамота, краљ! Кесарош, какав краљ!
Мак'о је царство, власт и државу,
круну је свету укр'о с полице
и у цеп гурн'о.

Краљица.

Доста, дост!

(Долази Дух.)

Хамлете.

Од закрипа и дроњака је краљ. —
Спасавајте, закрилите ме ви
Чувари неба! — Шта ћеш, личе драг'?

Краљица.

Куку, полуудијо је!

Хамлете.

Не дође л' карат' спорог сина свог,
што часом, страшку сметеи, пронупита
преважан чин грозног ти налога?
О, је л'?

Дух.

Не забуд'. Ова похода
нек изоштри отуњеши ти смер.
Но, гле! на твојој мајци седи страх;
Међ њу и борну јући душу јој;
у слабих машти највећи је мах,
збори јој, Хамлете.

Хамлете.

Гоено, како је?

Краљица.

Како је, куку! Како болан, ти,
што очима у ништа упиреш,

с невидљивим што зборни ваздухом?
Из очију ти дивљи бије дух,
глатка ти коса, к'о оживео смет,
к'о заснали војници узбуном,
у вие потегла. Драги сине мој!
На жар и пламен раздеваја твог
нашкрони стриње хлад. Куд гледаши то?

Хамлет.

На њега, на ње! Гле, како блед му глед!
Тај вид, на створ му, надахнуо би
разумом камен. — Не гледај ме, јер
жалошћу можеш претурити том
углављен чин ми; те, што наумих,
извештат можеш; сузе место крв.

Краљица.

Ком збориш то?

(Наставак се.)

Хамлет.

Зар ништ' не вид'те там?

Краљица.

На свету ништ', и ако видим све.

Хамлет.

Ништ' не чујете?

Краљица.

Ништа, осим нас.

Хамлет.

Е, глете там', где како с' открада!
Мој отац, сав одевен као жив?
Гле, одлази, баш сад, на врата ван!

(Оде дух.)

Српско народно позориште

Главна скупштина „друштва за српско народно позориште“ у Новом Саду 9. (21.) јуна 1884.

Бр. 1. Пре него што се отвори скупштина бирају се, по предлогу председничком, у одбор за оверење присутних чланова ови чланови: Ђорђе Д. Кода, др. Јован Велимировић и Данило Манојловић.

Пошто је изаслан одбор прегледао списак присутних чланова, те се пронашло, да сви у записнику наведени чланови имају право гласа на овој скупштини отвара председник скупштину у 9½ са хата пре подне.

Бр. 2. Председник др. Лаза Станојевић поздравља чланове добродошликом, па извештава о стању и радњи српског народног позоришта од 1. маја 1883 до 1. маја 1884 овако: (Види бр. 43. и 44. „Позоришта“.)

Извештај председников саслушан је живом пажњом и попраћен усклицима одбраваша.

Бр. 3. Председник др. Лаза Станојевић напомиње, да је на реду трогодишња обнова часника друштвених према §. 10 и 13., те се захваљује скупштини у име свију на досадањем поверењу, што га је кроз три године уживао, и моли, да скупштина бира другог кога за начеоника, који ће бити доснешнији од њега.

Скупштина бира једногласно за начео-

ника друштвеног опет на три године дана дра Лазу Станојевића, који изјави, да се прима тога поновљеног одликовања и поверења.

Бр. 4. Председник позива скупштину, да приступи избору подначеоника друштвеног.

За подначеоника бира се поново једногласно на три године дана А. Хаџић, дојакоши подначеоник друштвени.

Оба ова избора подносе се у смислу §. 9. устава друштвеног високом кр. министарству на потврду.

Бр. 5. Председник позива скупштину, да избере секретара.

Једногласно бира се дојакоши секретар Сава Петровић на три године дана, с годишњом платом од 300 фор.

Бр. 6. На позив председникова скупштина бира једногласно за благајника Данила Манојловића, досадањег благајника, на три године дана, с годишњом платом од 120 фор.

Бр. 7. Управни одбор под бр. 55 У. О. о. г. подноси преглед рачуна главне благајне српског народног позоришта од 1. маја 1883 до 30. априла 1884, и извештај о стању фонда позоришног 1. маја 1884.

По том рачуну износило је:	
Примање	18,867 ф. 40 н.
Издавање	<u>17,949 „ 15 „</u>
Готовина за 1. мај 1884 . .	918 ф. 25 н.
Стање фонда друштвеног 1. маја 1884 овоје:	
1. У државним обвезницама и јавним папирима . . .	4,754 ф. 40
2. У приватним обвезницама:	
а). позоришног фонда . . .	2,150 „ —
б). легат Стевана Бадрњице	14,700 „ —
в.) легат Катарине Д. Јовановићке.	1,400 „ —
г.) легат Терезије Остојићке	500 „ —
3. Интерес од приватних обвезница	355 „ 05
4. Чланарина (обвезнице) . . .	13,693 „ 80
5. Интерес од чланарине . . .	2,147 „ 49
6. Легати годишњи	228 „ 30
Свега	39,929 ф. 14

Кад се дода готовина од:	918 „ 25
онда износи стање фонда	
1. маја о. г.	40,847 ф. 39 н.
А кад се одбије дуг од:	6.400 „ —
остаје право стање фонда	34,447 ф. 39 н.
Осим тога спада још у фонд:	
Позоришна дворана, која је куиљена за 20.000 ф.; и 20 ланаца земље, што су их оставили овоме друштву пок. Ђена Брановачки и жена му Џида, рођ. Вујићева из Сенте.	
Извештај о стању фонда позоришног узима се на знање, а за супер-ревизију рачуна главне благајне одређују се чланови: Милан А. Јовановић, Мита Кода и Андрија М. Матић.	
(наставиће се.)	

ЛИСТИЈИ.

ПОЗОРИШТЕ.

(Како је Свифт насео.) Славни енглески сатиричар Јонатан Свифт у својој старости, као старешина манастира св. Цртика у Дублину, беше проглашен на далеко као гурман, који веома воли, што но кажу, масно и сласно поручати. Нарочито је волео морске рибе да једе. Један његов пријатељ, који га је веома поштовао и који становаше на мору, често му је слао из поштовања по коју оббито добру рибу, што је Свифт увек с радошћу примао; али момчету, које му је доносило те рибе, никад није дао ни пребијене паре напитка. Свифт беше постао необична тврдица и дишија у старости. Момчету не иђаше у рачун ни мало то тврдићење, па за то помисли, да старога тврдицу натера на заборављену дужност, и то тако, да се ни издалека не досети злу. Кад му је дакле донео већ ваља да по петнаести пут рибе на дар, он, не јавивши се никоме пре тога, упути се управо Свифту у собу, који је за столом седео у послу и окренут био лежима према вратима. Момче, чим у собу ступи, упути се управо столу са котарицом, пуном риба, па намрштивши се, тресну је изненађеном капућеру на сто, и онда промумла кроз зубе: „Мој вам је господар послао и сад риба.“ Свифт се разгњеви веома, па скочи са столице. „Младићу!“

викну он, „зар се тако и на тај начин извршује порука? Чекајте, ја ћу вам показати како се у такој прилици ради. Седите ту на моју столицу, па пазите, шта ћу чинити, да од сада и ви тако радите.“ Слуга учини, што му се заповеди. На то узе Свифт котарицу са рибом, оде до врата, па се онда лагано и смрно упути столу. Дошаоши пред слугу, поклони му се с дубоким поштовањем, па онда узе лагано говориши: „Мој се господар најљепше препоручује вашој пречасности; он се нада, да се ваша пречасност све једнако у добром здрављу находити и моли, да будете добри, па да примите овај мали поклон од њега!“ На највеће изненађене пречаснога оца, слуга устаде са своје столице, па са свим достојанствено и као с неке висине рече: „Каките вашем господару, да се најљепше захваљујем!“ У исто време маши се руком у цец, те извади један за ту прилику спремљени новац, који пружи своме учитељу са речима: „А вама, пријатељу, ево ипса крунаша за ваш труд!“ — „А, та ви сте право спадало!“ викну Свифт изненађен још већма. „Узмите ваш новац натраг, и ево вам још један крунаш уз то. Та ви нисте тако глупи, као што изгледате.“

Издаје управа српског народног позоришта.